29 marca 2019 r.

Komunikat UKNF dotyczący wejścia w życie ustawy o zasadach prowadzenia działalności przez niektóre podmioty rynku finansowego w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej

W przypadku wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej (brexit) bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, instytucje finansowe z siedzibą w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Gibraltarze utracą możliwość wykonywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności w oparciu o jednolity paszport europejski. Kwestia ta została wskazana we wcześniejszym komunikacie KNF z dnia 29 stycznia 2019 r. dotyczącym planowanego wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej w zakresie rynku finansowego.

Mając na względzie potrzebę wprowadzenia rozwiązań chroniących interesy klientów instytucji finansowych, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego zainicjował prace nad projektem przejściowego rozwiązania prawnego. W efekcie współpracy UKNF, Ministerstwa Finansów, Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii oraz organizacji zrzeszających podmioty rynku finansowego, Rząd RP przedłożył w dniu 5 marca 2019 r. do Sejmu RP projekt *ustawy o zasadach prowadzenia działalności przez niektóre podmioty rynku finansowego w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej*. Ustawa została przyjęta przez Senat RP w dniu 21 marca 2019 r. oraz podpisana przez Prezydenta RP w dniu 28 marca 2019 r.

Ustawa przewiduje rozwiązania tymczasowe, obejmujące swym zakresem przede wszystkim działalność niektórych instytucji finansowych ze Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz we wskazanych w ustawie przypadkach - z Gibraltaru. Przepisy ustawy umożliwiają m.in.:

- kontynuowanie wykonywania przez banki zagraniczne umów kredytu w rozumieniu ustawy Prawo bankowe na podstawie przepisów stosowanych do takich umów przed dniem wejścia w życie ustawy – do dnia wygaśnięcia tych umów, przeniesienia portfela kredytów wynikających z tych umów na rzecz banku krajowego, oddziału banku zagranicznego lub instytucji kredytowej, uprawnionych do wykonywania działalności polegającej na udzielaniu kredytów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w formie oddziału banku zagranicznego, utworzenia banku krajowego w formie spółki akcyjnej z odpowiednim stosowaniem przepisów art. 42a–42e ustawy z dnia 29 sierpnia

1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 2187, 2243 i 2354 oraz z 2019 r. poz. 326) - nie dłużej niż 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy;

- kontynuowanie wykonywania umów na rzecz banków oraz spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych dotyczących działalności outsourcingowej powierzonej przedsiębiorcom z terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej oraz Gibraltaru lub wykonywanej na tych terytoriach na podstawie przepisów stosowanych do takich umów przed dniem wejścia w życie ustawy - do dnia wygaśnięcia takiej umowy, nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy;
- prowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez dostawcę jako unijna instytucja płatnicza, unijna instytucja pieniądza elektronicznego lub dostawca, o którym mowa w art. 96 ust. 2 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych - działalności w ramach obowiązującego przed dniem wejścia w życie ustawy zezwolenia wydanego mu przez właściwe organy nadzorcze lub na podstawie wpisu do rejestru dokonanego przez te organy i w zakresie niezbędnym odpowiednio do wykonywania pojedynczych transakcji płatniczych, wykonywania umów ramowych lub umów o wydanie pieniądza elektronicznego, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy i obowiązujących na dzień jej wejścia w życie, do dnia: wygaśnięcia tych umów, uzyskanie zezwolenia lub wpisu do właściwego rejestru uprawniających odpowiednio do świadczenia usług płatniczych lub wydawania i wykupu pieniądza elektronicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- prowadzenie przez podmiot, jako uczestnika lub uczestnika pośredniego z siedzibą w Zjednoczonym Królestwie Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Gibraltarze działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w ramach obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy zezwoleń i w zakresie niezbędnym do wykonywania umów określających prawne powiązania między uczestnikami lub między niebędącym uczestnikiem podmiotem prowadzącym system a uczestnikami, związanych z uczestnictwem w systemie oraz jego funkcjonowaniem, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy i obowiązujących na dzień jej wejścia w życie, do dnia wygaśnięcia tych umów - nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- kontynuowanie wykonywania przez podmiot będący przed dniem wejścia w życie ustawy zagraniczną firmą inwestycyjną, zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy umów w zakresie czynności stanowiących działalność maklerską, o których mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, do dnia: wygaśnięcia tych umów, uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi – nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- kontynuowanie wykonywania przez podmiot będący zagraniczną firmą inwestycyjną mającą siedzibę, centralę lub miejsce zamieszkania na terytorium Zjednoczonego

Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Gibraltaru , jako członek lub uczestnik rynku regulowanego lub alternatywnego systemu obrotu, prowadzonych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub korzystający z bezpośredniego dostępu elektronicznego do tych systemów obrotu instrumentami finansowymi, działalności w tym zakresie do dnia uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi - nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;

- wykonywanie przez zagraniczny zakład ubezpieczeń umów ubezpieczenia, o których mowa w dziale I i II załącznika do ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, stosując odpowiednio przepisy dotyczące wykonywania działalności ubezpieczeniowej przez zagraniczny zakład ubezpieczeń z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej do dnia: wygaśnięcia tych umów, przeniesienia portfela ubezpieczeń na rzecz krajowego zakładu ubezpieczeń lub zakładu ubezpieczeń mającego siedzibę w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej mogącego wykonywać działalność ubezpieczeniową na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskania zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przeniesienia portfela ubezpieczeń - nie dłużej niż przez 24 (w przypadku działu I) lub 12 (w przypadku działu II) miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- wykonywanie przez zagraniczne zakłady ubezpieczeń lub zakład reasekuracji działalności reasekuracyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, stosując odpowiednio przepisy dotyczące wykonywania działalności reasekuracyjnej przez zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji z innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej – nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie ustawy;
- kontynuowanie zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy umów w zakresie czynności stanowiących działalność maklerską, o których mowa w art. 117 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, do dnia:
  - wygaśnięcia tych umów,
  - uzyskania zezwolenia, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi

  – nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
- utrzymywanie przez fundusze inwestycyjne otwarte oraz specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte stosujące zasady i ograniczenia inwestycyjne określone dla funduszu inwestycyjnego otwartego:
  - posiadające aktywa ulokowane w papiery wartościowe i instrumenty rynku pieniężnego dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym na terytorium Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej lub Gibraltaru - lub na rynku zorganizowanym niebędącym rynkiem regulowanym w tych państwach,

- będące stronami umowy mającej za przedmiot instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu na tych rynkach,

tych papierów wartościowych lub instrumentów rynku pieniężnego w portfelu inwestycyjnym funduszu lub lokowania aktywów funduszu w takie papiery wartościowe lub instrumenty rynku pieniężnego lub bycia stroną umów mających za przedmiot takie instrumenty pochodne lub zawierania takich umowy, pomimo niewskazania w statucie funduszu inwestycyjnego tych rynków zgodnie z art. 93 ust. 1 pkt 1, art. 94 ust. 1 lub art. 116a ust. 1 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2018 r. poz. 1355, 2215, 2243 i 2244) – nie dłużej niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

UKNF zwraca uwagę, że nadrzędnym celem omówionych przepisów jest ułatwienie podmiotom ograniczenia negatywnych skutków brexitu dla klientów, poprzez podjęcie skutecznych działań dostosowawczych (m.in. poprzez uzyskanie stosownych zezwoleń KNF czy przeniesienie portfela usług finansowych) albo wygaszenie działalności. Z tego względu omawiane przepisy dotyczą działalności rozpoczętej przed dniem wejścia w życie ustawy i w większości przypadków ograniczają możliwość zawierania nowych umów, ich przedłużania lub zmiany.

Należy również zaznaczyć, że ustawa wejdzie w życie dopiero w przypadku wystąpienia Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej bez zawarcia umowy, o której mowa w art. 50 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej oraz braku innego sposobu uregulowania stosunków w zakresie działalności objętej ustawą.